

Bediüzzaman'dan Harb Hâtıraları

Ertesi sabah [Molla Hamid](#) ve [Ali Çavuş](#)'la birlikte Van'a döndük. Başta Molla Münevver olmak üzere, Üstad'ın hayatta olan diğer talebelerini ziyaret ettik ve akşam Molla Hamid'in evinde bir araya geldik. Sohbeta katılan Üstad'ın bu eski talebelerinin sayısı on kadardı. Herbiri değişik hâtıralar anlattı. Molla Münevver, sözü Üstad'ın harbdeki hâtıralarına getirerek şöyle dedi:

— Üstadımız çok yüksek düşünür, vatan ve milleti âlicenabâne severdi. Cephede beraberdik. Düşman karşısındaki Bediüzzaman bambaşka bir karakter sergiliyordu. Bir erkân-ı harb kadar mahirdi. Çelikten bir irade taşıyordu. Tedbirli olduğu kadar da soğukkanlı idi. Düşman toplarının hücumu karşısında, hem mukabil taarruzda bulunuyor hem de Kur'an'a âit mühim bir tefsir yazıyordu. Şecaat ve himmetin şahikasıydı. Karşısındaki koca Rus Ordusu O'nun metanetini bir an olsun sarsamadı. Bazen kükremiş bir arslan heybetiyle düşman safları üzerine haydarâne yürüdü. O, metanet ve şecaatte misline tarihte nadir rastlanan müstesna bir kumandandı.

Ali Çavuş anlatılanlara şu ilâveyi yaptı:

— Düşmanın komuta merkezine bir baskın yapmaya gittiğimizde, Üstad'ımızın ayağı kırıldı ve düşman bizi esir aldı. Şayet esir düşmeseydi, Van ve havalisinde Ermeniler onca hunharlıklarını ve zulümlerini işleyemeyeceklerdi.

— Düşman karargâhında ne kadar kaldınız, diye sordum.

— Esir edildiğimizde mevsim kıştı. Karargâhta bir aydan fazla kaldık. Üstad'ımız bu süre zarfında izzet ve metanetinden zerre kadar taviz vermedi. Sarsılmaz imanı ile necabet ve şehametini kemâliyle korudu. Bizi Rusya'ya sürdüler. Üstad ise, henüz ayağı iyileşmediği için alıkonuldu. Daha sonra öğrendiğimize göre Üstad'ımız karargâhta bir ay daha kalmış. Bilâhare O'nu da Sibiryaya göndermişler.

Öyle heyecanlı anlatıyordu ki, sanki hâlâ cephede idi.

Yumruklarını Moskof'un tepesine indirircesine sıkıyordu. "Aman Yârabbi" dedim. Bunları Bediüzzaman Hazretleri nasıl yetiştirmiş, nasıl terbiye etmişti! Bunların ruhlarına bu kahramanlığı, bu vatan, bu millet sevgisini nasıl nakşetmişti!..

Gerek Ali Çavuş'un ve gerekse Üstad'ın diğer talebelerinin kendilerine mahsus şirin şiveleri bu tatlı sohbetlere ayrı bir letafet katıyordu. Bu sohbetler sürüp giderken bazen neş'eleniyor, bazen mahzunlaşıyordum. Gece geç vakitlere kadar bu güzel hâtıraların tatlı nakilleri sürüp gitti. Nihayet, misafirler, "Vakit hayli geç oldu" diyerek kalktılar. Ev sahibi Molla Hamid Efendi, "Nasip olursa yarın kaleye

gideceğiz.” diyerek bize yatağımızı gösterdi ve istirahate çekildik.